

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Економіко-гуманітарний інститут, гуманітарний факультет
(повне найменування інституту, назва факультету)

Кафедра міжнародних економічних відносин
(повна назва кафедри)

КВАЛІФІКАЦІЙНА ДИПЛОМНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

**на тему «Міжнародні авіаційні перевезення, як сектор світової та
національної транспортної системи»**

Виконав

студент 6 курсу, групи ГФ-213м
спеціальності 292 «Міжнародні економічні
відносини», ОПП «Міжнародний бізнес»
(код і назва напрямку підготовки, спеціальності)

_____ Конченко Є.І.
(прізвище та ініціали студента)

Керівник _____ Лазнева І.О.
(прізвище та ініціали)

Рецензент _____ Кусакова Ю.О.
(прізвище та ініціали)

м. Запоріжжя
2018 рік

РЕФЕРАТ

КДМР: 140 с., 21 рис., 11 табл., 11 формул, 122 джерела, 2 додатки.

Мета роботи – вивчення особливостей міжнародних авіаційних перевезень та розробка шляхів їх розвитку в національній транспортній авіасистемі.

Об'єкт дослідження – міжнародні авіаційні перевезення як елемент транспортної галузі.

Предмет дослідження – теоретико-методичні та практичні аспекти розвитку міжнародних авіаційних перевезень як сектору світової та національної економіки.

Методи дослідження – діалектичний метод використовувався при дослідженні сутності транспортної системи; історичний та логічний аналіз – при аналізі трансформації світового ринку авіаперевезень; системний – при виявленні та систематизації чинників впливу на розвиток міжнародних авіаперевезень; кореляційний аналіз – при аналізі чинників впливу на розвиток міжнародних авіаперевезень; абстрактно-логічний – при розробці наукових засад щодо стратегічних напрямів розвитку авіаційних перевезень в національній економіці; синтез – при визначенні шляхів активізації міжнародних авіаційних перевезень; кейс-метод – при розкритті успішних стратегій впровадження соціальних та маркетингових інновацій міжнародними авіакомпаніями; графоаналітичний – при дослідженні тенденцій розвитку ринку авіаперевезень в зарубіжних країнах і в Україні.

Анотація. Досліджено сутність транспортної системи та її похідних понять, зокрема «транспортна мережа» та «транспортна інфраструктура». Визначено особливості організації авіаційного транспорту та показники оцінки розвитку міжнародних авіаційних перевезень. Розкрито основні функції міжнародного та державного регулювання повітряного транспорту.

Проаналізовано стан та тенденції розвитку світової й національної авіатранспортних систем. Встановлено особливості та чинники впливу на розвиток міжнародних авіап перевезень в Україні. Обґрунтовано стратегічні напрями розвитку авіаційного транспорту. Розроблено практичні рекомендації щодо розбудови інфраструктури авіатранспортної системи. Визначено шляхи активізації міжнародних авіаційних перевезень в Україні на основі впровадження національними авіакомпаніями маркетингових, соціальних та організаційно-управлінських інновацій.

МІЖНАРОДНІ АВІАЦІЙНІ ПЕРЕВЕЗЕННЯ, ТРАНСПОРТНА СИСТЕМА, ТРАНСПОРТНА ІНФРАСТРУКТУРА, МІЖНАРОДНА АВІАКОМПАНІЯ, МІЖНАРОДНИЙ АЕРОПОРТ, ДЕРЖАВНА СТРАТЕГІЯ, ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ АВІАКОМПАНІЙ

Аннотация. Исследована сущность транспортной системы и ее производных понятий, в частности «транспортная сеть» и «транспортная инфраструктура». Определены особенности организации авиационного транспорта и показатели оценки развития международных авиационных перевозок. Раскрыты основные функции международного и государственного регулирования воздушного транспорта. Проанализировано состояние и тенденции развития мировой и национальной авиатранспортных систем. Установлены особенности и факторы влияния на развитие международных авиап перевезень в Украине. Обоснованы стратегические направления развития авиационного транспорта. Разработаны практические рекомендации по развитию инфраструктуры авиатранспортной системы. Определены пути активизации международных авиационных перевозок в Украине на основе внедрения национальними авіакомпаніями маркетингових, соціальних і організаційно-управлінських інновацій.

МЕЖДУНАРОДНЫЕ АВИАЦИОННЫЕ ПЕРЕВОЗКИ, ТРАНСПОРТНАЯ СИСТЕМА, ТРАНСПОРТНАЯ ИНФРАСТРУКТУРА, МЕЖДУНАРОДНАЯ АВИАКОМПАНИЯ, МЕЖДУНАРОДНЫЙ АЭРОПОРТ,

ГОСУДАРСТВЕННАЯ СТРАТЕГИЯ, ИННОВАЦИОННАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ АВИАКОМПАНИИ

Abstract. The essence of the transport system and its derivative concepts, in particular, "transport network" and "transport infrastructure", are explored. The peculiarities of the aviation transport organization and indicators of development evaluation of international aviation transportations are determined. The main functions of international and state regulation of air transport are revealed. The state and trends of world and national air transport systems development are analyzed. The peculiarities and factors of influence on the development of international air transportation in Ukraine are established. The strategic directions of aviation transport development are substantiated. Practical recommendations for the development of the air transport infrastructure system are developed. The ways of activation of international aviation transportations in Ukraine are determined on the basis of marketing, social and organizational and managerial innovations introduction by national airlines.

INTERNATIONAL AVIATION TRANSPORTATION, TRANSPORTATION
SYSTEM, TRANSPORT INFRASTRUCTURE, INTERNATIONAL AIRLINESS,
INTERNATIONAL AIRPORT, STATE STRATEGY, INNOVATIVE ACTIVITY
OF AIRCRAFT

ЗМІСТ

Завдання на кваліфікаційну дипломну магістерську роботу	2
Реферат.....	4
Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів....	9
Вступ.....	10
1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ МІЖНАРОДНИХ АВІАЦІЙНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ	14
1.1 Теоретичні підходи до визначення сутності транспортної системи.	14
1.2 Міжнародні авіаційні перевезення як сектор транспортної системи	22
1.3 Регулювання розвитку міжнародних авіаційних перевезень	31
2 АНАЛІЗ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНИХ АВІАЦІЙНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ: СВІТОВИЙ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ	40
2.1 Тенденції розвитку світової авіатранспортної системи.....	40
2.2 Особливості українського ринку міжнародних авіаперевезень	51
2.3 Оцінка чинників впливу на розвиток міжнародних авіаперевезень в Україні	60
3 ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНИХ АВІАЦІЙНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ В УКРАЇНІ	76
3.1 Стратегічні напрями розвитку авіаційного транспорту	76
3.2 Удосконалення інфраструктури авіатранспортної системи	85
3.3 Інноваційна діяльність авіакомпаній як компонента активізації міжнародних авіаційних перевезень	94
4 ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА У НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ	103
4.1 Аналіз потенційних небезпек.....	103
4.2 Заходи по забезпеченню безпеки.....	105
4.3 Заходи по забезпеченню виробничої санітарії та гігієни праці.....	107
4.4 Заходи з пожежної безпеки.....	113

4.5 Заходи по забезпеченню безпеки в надзвичайних ситуаціях.....	115
Висновки.....	120
Перелік джерел посилання.....	124
ДОДАТОК А Рейтинги check-in національних та іноземних авіакомпаній.....	138
ДОДАТОК Б Інформаційна база для оцінки чинників впливу на обсяги міжнародних авіаперевезень України.....	140

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАНЬ

1. Aviation: Benefits Beyond Borders - Providing employment, trade links, tourism and support for sustainable development through air travel. Air Transport Action Group. March 2012. URL : <https://www.iaa.ie/media/aviationbenefitsbeyondborde.pdf> (дата звернення: 18.09.2018).
2. Захарова О. В. Глобальні чинники розвитку потенціалу світової транспортної системи. *Економічний часопис-XXI*. 2011. № 9-10. С. 14-17.
3. Сучасні тенденції розвитку глобального ринку авіаперевезень пасажирів / І. Михальченко та ін. *Проблеми та перспективи організації авіаційних перевезень, застосування авіації в галузях економіки і розвитку транспортних систем*: монографія / за заг. ред. Г.М. Юна та С.Л. Литвиненка. Київ: Логос, 2011. С. 7-13.
4. Никифорок О. І. Інструменти та механізми модернізації транспортної інфраструктури: зарубіжний досвід і українські реалії. *Економіка і прогнозування*. 2012. № 3. С. 64-78.
5. Чернега О. Б., Дорофєєва Х. М. Діагностика стану та особливостей розвитку світової авіаційної мережі. URL : http://soskin.info/userfiles/file/2015/7-8_2_2015/Chernega_Dorofeyeva.pdf (дата звернення: 8.10.2018)
6. *Залежність авіаційних пасажирських перевезень від соціально-економічних показників України* / А. Є. Бабенко, О. Є. Соколова, А. М. Валько. *Технологический аудит и резервы производства*. 2016. № 2(3). С. 38-43.
7. Карась О. Стан і перспективи розвитку пасажирських авіаційних перевезень в Україні. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2012. Вип. 1. С. 73-80
8. Піцик М.А. Територіальна організація авіаційного транспорту України в ринкових умовах. *Економічна та соціальна географія*. 2013. вип. 2 (67). С. 289-296

9. Кирик О. А. Экономический механизм инновационной деятельности авиакомпаний. Инвестиции: практика та досвід. 2015. № 5. С. 74-77.

10. Кривов'язюк І. В., Кулик Ю. М. Забезпечення інноваційної активності авіаційних підприємств у контексті їх логістичної діяльності. Проблеми системного підходу в економіці. Збірник наукових праць. 2017. Випуск 6 (62). Частина 1. С. 7-13.

11. Горев А.Е. Основы теории транспортных систем: учеб. пособие. Санкт-Петербург : СПбГАСУ, 2010. 214 с.

12. Эмирова А.Е. Трансформация транспортных систем в условиях глобализации мировой экономики. *Научный журнал НИУ ИТМО. Серия «Экономика и экологический менеджмент»*. 2014. № 2. URL : http://economics.ihbt.ifmo.ru/ru/article/11160/transformaciya_ (дата звернення: 18.09.2018)ransportnyh_sistem_v_usloviyah_globalizacii_mirovoy_ekonomiki.htm.

13. Паранукян В.Э. Общий курс транспорта: учебное пособие. Мариуполь, 1999. 138 с.

14. Старикова Н.Е. Транспортная система России. Москва, 2010. URL : <http://tnu.podelise.ru/docs/index-293804.html> (дата звернення: 20.09.2018)

15. Витвицкий Е.Е. Теория транспортных процессов и систем (Грузовые автомобильные перевозки) : [учеб. пособие]. Омск: СибАДИ, 2010. 207 с.

16. Муравьев В.И. Модели и методы оптимизации в экономике и менеджменте: учеб. пос. для практ. занятий / В.И. Муравьев, С.А. Тавридович, А.А. Брацлавский, Н.Л. Соловьева. Санкт-Петербург, 2008. 197 с.

17. Электронный информационный ресурс «Академик». Раздел «Философский энциклопедический словарь» URL : http://dic.academic.ru/dic.nsf/enc_philosophy/3310/%D0%A1%D0%98%D0%A1%D0%A2%D0%95%D0%9C%D0%90 (дата звернення: 18.09.2018).

18. Абилов А.В. Сети связи и системы телекоммуникаций. Москва : Радио и связь, 2004. 288 с.

19. Гайдадина Т.Д. Сети связи : элект. учебник. Москва, 2010. С. 114. URL : http://melkiy582.narod.ru/seti_svyazi.pdf (дата звернення: 18.09.2018)

20. Забродська Л.Д. Стратегічне управління: реалізація стратегії. Харків: Консул, 2004. 208 с.
21. Горкин А.П. География. Современная иллюстрированная энциклопедия. Москва: Росмен Пресс, 2006. 624 с.
22. Офіційний сайт: The Federal Geographic Data Committee. URL : <https://fgdc.gov/> (дата звернення: 18.09.2018)
23. Троицкая Н.А., Чубуков А.Б. Единая транспортная система : учеб. для студентов учреждений сред. проф. Образования. Москва: Издательский центр «Академия», 2003. 240 с.
24. Основы взаимодействия железных дорог с другими видами транспорта / [Повороженко В.В. и др.]. Москва : Транспорт, 1972. 304 с.
25. Орехова Т.В. Современные модели сетевых форм взаимодействия в глобальной экономической бресе. Теоретичні і прикладні проблеми моделювання сталого розвитку економічних систем: монографія / під заг. ред. Т.В. Орехової. Донецьк: «Сучасний друк», 2013. 467 с.
26. Black W. Transportation: A Geographical Analysis. New York: Guilford, 2003. 230 p.
27. Фастовець О. О. Розвиток транспортної системи з найдавніших часів до початку ХХ ст. як чинник виникнення туристичної галузі. Туристично-краєзнав. дослідж. Вип. 4 К.: Держ. п-во «Нац. турист. організація», 2002. С. 418-443.
28. Потеева М.А. Роль транспортной системы в устойчивом развитии экономики Крыма. *Культура народов Причерноморья. Научный журнал*. 2004. № 56. Т.2. С. 123-131.
29. Жовтяк Г.А. Теоретико-методичні підходи до визначення поняття «транспортна інфраструктура регіону». *Ефективна економіка*. № 11. 2011. URL : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=792> (дата звернення: 18.09.2018)
30. Постанова КМУ «Про затвердження Концепції реформування транспортного сектору економіки» № 1684 від 9.11.2000 р. URL :

<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1684-2000-п> (дата звернення: 20.09.2018)

31. Пікулик О. Б. Пріоритетні напрями розвитку транспортної системи Західного регіону України в умовах європейської інтеграції. *Наук. вісн. Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки*. 2008. № 7. С. 284–291.

32. Максимова С. Ю. Инновационные технологии в управлении развитием транспортно-логистической инфраструктуры региона. Инновации в экономике, управлении и образовании: монография. Ставрополь: СИЭУ ФПГТУ, 2009. 357 с.

33. Соколова О. Є. Проблеми управління логістичною інфраструктурою підприємств. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2007. Вип. 2. URL : [/http://www.nbuuv.gov.ua/ejournals/PSPE/2007-2/index.html](http://www.nbuuv.gov.ua/ejournals/PSPE/2007-2/index.html) (дата звернення: 8.10.2018).

34. Кузьменко Ю. А. Глобализационные процессы мировой экономики, влияющие на функционирование международной транспортной системы. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2010. № 36. С. 35–37.

35. Галахов В. И. Эволюция и периодизация развития транспорта. *Мир транспорта*. 2004. № 4. С. 4–15.

36. Транспорті та інновації: визволення потенціалу. Аналітична доповідь Секретаріату Міжнародного транспортного форуму. URL : <http://www.internationaltransportforum.org/2010/pdf/SecretariatPaperru.pdf> (дата звернення: 11.09.2018).

37. Прушківська Е. В. Вплив глобалізації та інтеграції на формування секторальної структури. Розвиток економіки України в умовах глобалізації світового господарства / за ред. Ю. І. Пилипенка. Дніпропетровськ: НГУ, 2014. С. 30–41.

38. Прушківська Е.В., Бодров В.Г. Інституційні чинники розвитку національної економіки України в контексті структурних перетворень. *Економічний простір*. №100. 2015. С. 24–33.

39. Недашковская Л.В. Тенденции развития мировых транспортных перевозок: место и роль России. Модернизация России: ключевые проблемы и решения: мат. XIII межд. науч. конференции (г. Москва, 20-21 декабря, 2012 г.). URL : Режим доступа: <http://www.gosbook.ru/node/72994> (дата звернення: 11.09.2018)

40. *Дорошенко В.І. Діденко К.Д.* Географія транспорту: навчальний посібник. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2010. 183 с.

41. Ерзакович Д.Ю. Формирование инновационной деятельности авиакомпаний в сфере авиаперевозок. Вопросы экономических наук. 2008. № 4. С. 113-117.

42. Karantzavelou V. Yet another innovation from Turkish Airlines for its US and UK bound flights. Travel Daily News. 2017. URL: https://www.traveldailynews.com/post/yet-another-innovation-from-turkish-airlines-for-its-us-and-uk-boundflights?utm_content=bufferd95c8&utm_medium=social&utm_source=facebook.com&utm_campaign=buffer (дата звернення: 18.09.2018)

43. Kletzel J., Terry B. Commercial Aviation Trends. 2017. URL: <https://www.strategyand.pwc.com/trend/2017-commercial-aviation-trends> (дата звернення: 11.09.2018)

44. McCulloch A. KLM - Fuelling Innovation with Data and Customer Support. SocialBakers.com, 2015. June 10. URL: <https://www.socialbakers.com/blog/2421-klm-fuelling-innovation-with-data-customer-support> (дата звернення: 8.10.2018)

45. Tere J. Simpli Flying ranks Estonian Air as highest in marketing innovations. The Baltic Course. 2011. URL: http://www.balticcourse.com/eng/good_for_business/?doc=50894&ins_print (дата звернення: 18.09.2018)

46. Ghada A. Hammoud, Hala F. Tawfik, Tamer S. Elseyoufi. Challenges Facing Airline's Social Innovation. Journal of Tourism and Hospitality Management. 2017. Vol. 5. No. 1. pp. 62-72.

47. Криштова Н.Є. Конкуреноспроможність послуг авіакомпаній. *Управління розвитком*. 2013. № 16 (156). С. 61-63.

48. Смерічевська С.В., Федоров Є. Є., Ібрагімхалілова Т. В. Стратегія формування та розвитку транспортно-логістичних кластерів в Україні: інноваційно-інтелектуальний підхід. Донецьк: «ВІК», 2013. 360 с.

49. Цимбалістова О.А. Логістичне забезпечення інноваційності послуг авіакомпанії. *Інноваційна логістика: концепції, моделі, механізми: колективна монографія*. К.: Логос, 2015. С. 313-323.

50. Kingston W. *The Political Economy of Innovation*. The Hague, 1984. P.XII. 120 p.

51. Crumball C. *Managing of innovations*. Cambridge: Woodhead. Jane, 1998. 150 p.

52. Zaltman G. *Innovation and Organizations*. N.Y., 1973. P. 10.

53. Венгерська Н.С., Удодова Я.В., Конченко Є.І. Інноваційна діяльність міжнародних авіакомпаній. *Електронний науково-практичний журнал «Інфраструктура ринку»*. 2018. Випуск 25. URL: <http://www.market-infr.od.ua/uk/2018>

54. Проект Фонду «Ефективне управління» URL : http://www.feg.org.ua/ua/cms/opisanie_indeksov.html (дата звернення: 11.09.2018)

55. Індекс ефективності логістики URL : <http://lpi.worldbank.org/international/global> (дата звернення: 11.09.2018)

56. Бауэрсокс Д., Клосс Д. *Логистика: интегрированная цепь поставок*. Москва : Олимп-Бизнес, 2008. 640 с.

57. *Connecting to Compete 2010: Trade Logistics in the Global Economy*. The International Bank for Reconstruction and Development. The World Bank. URL : http://siteresources.worldbank.org/INTTLF/Resources/LPI2010_for_web.pdf (дата звернення: 11.09.2018)

58. Домнина С.В. Оценка эффективности логистики, какую методику выбрать? *Современные технологии управления логистической*

інфраструктурой. III: Сборник научных статей под науч. ред. В.И. Сергеева. Москва : Изд-во Эс Си Эм Консалтинг, 2012. С. 83-87.

59. Armstrong W.A. Bus services: reducing costs, raising standards. World Bank Technical Paper 68. Washington D.C., World Bank, 1987. P. 156-178.

60. The Economic Regulation of Transport Infrastructure Facilities and Services. Report of Economic and social commission for Asia and the Pacific. URL : <http://osjd.jdvm.cz/dokumenty/Unescap/econregfulltext.pdf> (дата звернення: 18.09.2018)

61. Міжнародне транспортне право URL: http://stud.com.ua/29848/pravo/mizhnarodni_povitryani_perevezennya (дата звернення: 20.09.2018).

62. Шевчук Є. О. Значення повітряного транспорту та економічний ефект лібералізації міжнародних повітряних перевезень. URL: http://journals.iir.kiev.ua/index.php/ec_n/article/viewFile/2317/2036 (дата звернення: 18.09.2018).

63. ICAO - Secreteriat - Legal Affairs and External Relations Bureau - Current lists of parties to multilateral air law treaties. *International Civil Aviation Organization*. URL : Режим доступу: http://www.icao.int/secretariat/legal/List%20of%20Parties/T_ransit_EN.pdf (дата звернення: 12.09.2018)

64. Циган Р. М. Методичні підходи до управління транспортною інфраструктурою в Україні. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2381> (дата звернення: 12.09.2018)

65. Загальна інформація про галузь. URL: <https://mtu.gov.ua/content/informaciya-pro-aviatransport.html> (дата звернення: 18.09.2018)

66. Захарова О.В. Потенціал розвитку світової транспортної системи: монографія]. Маріуполь: МДУ, 2012. 224 с.

67. Лузянин С.Г. Российский транзитный потенциал: восточно-азиатский вектор. *Вестник транспорта*. 2004. №3. С.16-18.

68. Assessing the global transport infrastructure market: Outlook to 2025. Oxford Economics. 2015. URL : <https://www.pwc.com/gx/en/transportation-logistics/pdf/assessing-global-transport-infrastructure-market.pdf> (дата звернення: 11.09.2018)

69. Конченко Є.І. Особливості розвитку світової та національної транспортної системи. Соціально-економічні, освітні та фахові проблеми молоді в умовах євроінтеграційних процесів : зб. матеріалів. Всеукраїн. інтер.-конф. здоб освіт. і мол. вч. Запоріжжя : ЗНТУ, 2018. С. 59-60.

70. Плужников К.И. Глобализация производства и распределения транспортных услуг. *Бюллетень транспортной информации*. №1. 2004. URL : (дата звернення: 8.10.2018)

71. Фрайман А. Проблемы дерегулирования авиационной отрасли, зарубежный опыт. Тезисы выступления на Юбилейной конференции, посвященной 20-летию начала работ по созданию Системы взаиморасчетов на воздушном транспорте, 5-6 октября 2011 г.: тезисы доклада. Юрмала (Латвия), 2011. URL : <http://www.ato.ru/content/problemy-deregulirovaniya-aviacionnoy-otrasli-zarubezhnyu-opyt>. (дата звернення: 18.09.2018)

72. Topical Report: Airline Business Models. *German Aerospace Center DLR*. Germany, 2008. 44 p.

73. Михальченко І.Г. Airline alliances benefits its members, does not it? *Сучасні проблеми глобальних процесів у світовій економіці*: зб. VI наук.-практ. конф., Київ: НАУ, 2011. С. 78.

74. Рожко М. Мировые авиационные альянсы: вчера и сегодня глобального партнерства. *Деловой авиационный портал «АТО.ги»*. 2011. URL : <http://www.ato.ru/content/mirovye-aviacionnye-alyansy-vchera-i-segodnya-globalnogo-partnerstva> (дата звернення: 11.09.2018)

75. Михальченко І. Ефективність співробітництва авіакомпаній в умовах кризи. *Науковий вісник Інституту міжнародних відносин: Економіка, право,*

політологія, туризм. Київ: Вид-во Нац. авіац. ун-ту «НАУ-друк», Вип. 2. С. 25-30.

76. Aviation: Benefits Beyond Borders 2014 Report. Air Lransport Action Group, April 2014. URL : http://aviationbenefits.org/media/26786/ALAG_AviationBenefits2014_FULLLowRes.pdf (дата звернення: 12.09.2018)

77. Aviation benefits 2017. URL : <https://www.iata.org/policy/Documents/aviation-benefits-%20web.pdf> (дата звернення: 20.11.2018)

78. Статистические данные о результатах деятельности воздушного транспорта в 2017 году. *The International Civil Aviation Organization*: веб-сайт. URL: https://www.icao.int/annual-report-2017/Documents/Annual.Report.2017_Air_Transport_Statistics_ru.pdf (дата звернення: 15.09.2018).

79. Державне підприємство обслуговування повітряного руху України. Цифри та факти. *Державне підприємство обслуговування повітряного руху України: веб-сайт*. URL: <http://uksatse.ua/index.php?act=Part&CODE=229> (дата звернення: 15.09.2018).

80. Підсумки діяльності авіаційної галузі України за 2017 рік. *Міністерство інфраструктури України: веб-сайт*. URL: <https://mtu.gov.ua/content/statistichni-dani-v-galuzi-aviatransportu.html> (дата звернення: 15.09.2018).

81. Состояние транспортной инфраструктуры тормозит экономический рост. URL : http://competitiveukraine.org.ua/events/issledovaniya/sostoyanie_transportnoy_infrastruktury_tormozit_ekonomicheskiiy_rost.html (дата звернення: 20.11.2018)

82. Підсумки діяльності авіаційної галузі України за листопад 2018 рік/ *Міністерство інфраструктури України: веб-сайт*. URL: <https://mtu.gov.ua/content/statistichni-dani-v-galuzi-aviatransportu.html> (дата звернення: 01.12.2018).

83. Повітряний транспорт України: підсумки 2017 року. URL: <https://uain.press/articles/718438-718438> (дата звернення: 20.11.2018)
84. Пасажиропотік через аеропорти України зріс на 23,9%. URL: <https://mtu.gov.ua/news/30362.html> (дата звернення: 20.11.2018)
85. Кородюк, И. С. Статистические методы исследования транспортного комплекса крупного региона: сб. науч. тр. *Роль транспорта и связи в системе региональной экономики Иркутской области*. Иркутск, 2001. С. 20-28.
86. Сергеев, В. И. Моделирование производственных систем автотранспорта. Ленинград: ЛИЭИ, 1988. 50 с.
87. Прокофьева, Т. А. Логистика транспортно-распределительных систем: региональный аспект учеб. пос. Москва: Консульт, 2003. 400 с.
88. Димарчук, С. М. Логістична система управління та її взаємозв'язок з стратегією підприємства. *Вісник ДУ «Львівська політехніка»*. 2000. № 390. С. 20-22.
89. Ishutkina M., Hansman R. J. Analysis of Interaction between Air Transportation and Economic Activity. American Institute of Aeronautics and Astronautics (AIAA), 2008. 18 p. URL: 10.2514/6.2008-8888 (дата звернення: 20.09.2018).
90. Dharmawan, N. I. The Effect of Air Transport to Economic Development in Indonesia. Rotterdam: Erasmus University of Rotterdam, 2012. 38 p.
91. The Relationship between Air Transport and Economic Growth in Turkey: Cross-Regional Panel Data Analysis Approach / Baltacı N., Sekmen O., Gizem A. *Journal of Economics and Behavioral Studies*. 2015. Vol. 7, № 1. P. 89-100.
92. Yao S. Air transport and regional economic growth in China. *Asia-Pacific Journal of Accounting & Economics*. 2012. Vol. 19, № 3. P. 318-329.
93. Пасажирські перевезення (економіка): навчально-методичний посібник для студентів освітнього ступеня «бакалавр» галузі знань 27 «Транспорт» спеціальності 275.02 «Транспортні технології (на залізничному транспорті)» / В. П. Яновська та ін. Київ: Вид-во ДЕТУТ, 2017. 266 с.

94. Угода між Україною та Європейським Союзом і його державами-членами про спільний авіаційний простір. *Державна авіаційна служба України: веб-сайт*. URL: <http://www.avia.gov.ua/uploads/documents/9283.pdf> (дата звернення: 15.09.2018).

95. Кульчицька К., Сушко І. Рецепти розблокування Відкритого неба для України. *Zn.ua*. 29 жовтня 2016. URL: <http://gazeta.dt.ua/international/recepti-rozblokuvannya-vidkritogo-neba-dlya-ukrayini-.html> (дата звернення: 20.09.2018).

96. В Кабміне пояснили, чому сорвалось підписання договору об «открытом небе» с ЕС. *Сегодня. Уа*. URL: <http://www.segodnya.ua/economics/transport/v-kabmine-obyasnili-rochemu-sorvalos-podpisanie-dogovora-ob-otkrytom-nebe-s-es-526404.html> (дата звернення: 11.09.2018)

97. Part A: Introduction to QUASAR. Document S/C/W/270/Add.1. WTO, 2006. P.12

98. Quantitative Air Services Agreements Review: S/C/W/270/Add.1 / Council for Trade in Services. WTO, 2006. P.36.

99. Оцінка рівня лібералізації авіаційних перевезень між Україною та країнами – членами Європейського Союзу. URL: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/8_ukr/11.pdf (дата звернення: 20.09.2018).

100. Авіаційний вектор східного партнерства: оцінка прогресу України, Молдови та Грузії у наближенні до авіаційного законодавства. URL: https://europewb.org.ua/wp-content/uploads/2018/02/PRINT__ukr_zvit_The-Eastern-Partnership-Air-Transport-Vector_EWB.pdf (дата звернення: 20.09.2018).

101. Ukraine. Global Competitiveness Index 2016-2017. *The World Economic Forum: веб-сайт*. URL: <http://reports.weforum.org/global-competitiveness-index/country-profiles/#economy=UKR> (дата звернення: 15.09.2018).

102. Шульмейстер В., Новіков К., Пилипчук Я. Аеропорти України: як не пролетіти над Парижем? *Дзеркало тижня*. 23 липня, 2017 URL : https://dt.ua/internal/aeroporti-ukrayini-yak-ne-proletiti-nad-parizhem-49198_.html (дата звернення: 20.11.2018)

103. Global Rankings 2018. *World bank: веб-сайт*. URL: <http://lpi.worldbank.org/international/global> (дата звернення: 15.09.2018).

104. Country Score Card: Ukraine 2016. URL : <tp://lpi.worldbank.org/international/scorecard/radar/254/C/UKR/2016#chartarea> (дата звернення: 20.11.2018)

105. 2018 рік для аеропортів України. Що нового? URL : cfts.org.ua/opinions/2018_rik_dlya_aeroportiv_ukrani_scho_novogo__107 (дата звернення: 20.11.2018)

106. Індекс економічної свободи України 2018. URL: <https://www.heritage.org/index/visualize?cnts=ukraine&type=9> (дата звернення: 30.10.2018).

107. *Державна служба статистики України*. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 05.12.2018)

108. Чи вплине введення воєнного стану в Україні на подорожі за кордон? URL : <tp://lowcostavia.com.ua/voenyi-stand-v-ukraini/> (дата звернення: 05.12.2018)

109. Угода про асоціацію України та ЄС. URL : tp://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/984_011 (дата звернення: 05.12.2018)

110. Транспортна стратегія України на період до 2020 р. Розпорядження КМУ від 20 жовтня 2010 р. URL : <zakon.rada.gov.ua/laws/show/2174-2010-p> (дата звернення: 05.12.2018)

111. EU and Ukraine for a Common Aviation Area Agreement.. European Commission MEMO/13/Ю65, 28/11/2013. URL : http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-13-1065_en.htm (дата звернення: 05.12.2018)

112. Реформи в галузі авіатранспорту URL : <https://mtu.gov.ua/content/reformi-avia-transportu.html> (дата звернення: 05.12.2018)

113. Державна цільова програма розвитку аеропортів на період до 2023 року : постанова Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2016 р. № 126. URL : <https://mtu.gov.ua> (дата звернення: 05.12.2018)

114. Підписано Меморандум про взаєморозуміння між Державним агентством інфраструктурних проєктів України та China Airport Construction Group Corporation. 11 Грудня 2018. URL : <https://mtu.gov.ua/news/30520.html> (дата звернення: 02.12.2018)

115. *Драчев П.Т.* Транспортная стратегия Сибири и Дальнего Востока. Новосибирск : Наука, 2004. 520 с. С. 125-129.

116. Капітальні інвестиції за видами економічної діяльності за 2010-2017 роки. Державна служба статистики України. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 05.12.2018)

117. Пасажири визначили найкращі авіакомпанії світу в 2018 році. 2018. URL: <https://www.unian.ua/tourism/news/10192242-pasazhiri-viznachili-paukrashchi-aviakompaniji-svitu-v-2018-roci.html> (дата звернення: 05.12.2018)

118. Кирик О. А. Світовий досвід інноваційної діяльності авіакомпаній. *Проблеми сучасної економіки* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 13-14 лютого 2015 р. : тези доп. у 2-х частинах. Запоріжжя: ГО «СІЕУ», 2015. Ч. 2. С. 112 – 113.

119. Strategic sights set on transformation and innovation. PwC Global Airline CEO Survey 2014. 2015. URL: https://www.pwc.fr/fr/assets/files/pdf/2015/07/pwc-global-airline-ceo-survey-2014_eng.pdf (дата звернення: 05.12.2018)

120. Волошина М. Стратегия продвижения авиакмпаний. 2016. URL: <https://koloro.ua/blog/brending-i-marketing/strategiya-prodvizheniya-aviakompaniy.html> (дата звернення: 05.12.2018)

121. Howe Jeff. Crowdsourcing: Why the power of the crowd is driving the future of business. Crown Business, 2009. 336 p

122. Moss A. What is the crowdsourcing. URL: http://crowdsourcing.ru/article/what_is_the_crowdsourcing (дата звернення: 05.12.2018)